

IRENEUSZ Z LYONU, *Adversus haereses*

IRENEUSZ Z LYONU, *Adversus haereses* (tłum. J. Brylowski), Pelplin 2018, 386-387.

Rozdział XXXII

Obydwa Testamenty jednego Boga mają za Autora, co potwierdzone zostało autorytetem Prezbitera, ucznia Apostołów.

1. Na temat zaś dwóch Testamentów rozprawiał Prezbiter, uczeń Apostołów wykazując, że obydwie one pochodzą od jednego i tego samego Boga, i że nie ma żadnego innego Boga poza tym jedynym, który nas stworzył i ukształtował, ani też, że żadnych podstaw nie mają słowa tych, którzy twierdzą, że ten świat, który nas otacza, został stworzony przez Aniołów czy przez jakąś potęgę albo przez innego Boga. Gdyby więc ktoś zwyczajnie odwrócił się od Stwórcy wszechrzeczy i wybrał kogoś innego, albo uznał, że to stworzenie, pośród którego żyjemy zostało przez jakiegoś innego powołane do istnienia, to siłą rzeczy popadnie on w rozmaite niekonsekwencje i w wiele sprzeczności, nie znajdując żadnego konkretnego argumentu, przemawiającego na jego korzyść, ani niczego, co byłoby choćby prawdopodobnym, czy tym bardziej byłoby rzeczywiście prawdą. Z tego też względu ci, którzy tego rodzaju nauki rozpowszechniają, ukrywają przed nami swe poglądy, jakie mają na temat Boga i będąc świadomymi kruchości tych swoich nauk, obawiają się, że gdyby je ujawnili, to naraziliby się na brak możliwości ich obrony. Jeśli natomiast ktoś wierzy w jednego Boga i w to, że stworzył On wszystko swoim Słowem tak, jak to powiedział Mojżesz: „Rzekł Bóg: Niech się stanie światłość i stała się światłość”¹ i tak, jak czytamy w Ewangelii: „Wszystko przez Nie się stało, a bez Niego nic się nie stało”², czy podobnie u Pawła Apostoła: „Jeden Pan, jedna wiara, jeden chrzest, jeden Bóg Ojciec, który jest ponad wszystkimi i w nas wszystkich”³; taki człowiek przede wszystkim trzymał się będzie „głowy, z którą całe ciało zespolone i utrzymywane w łączności, dzięki całej więzi utwierdza każdy z członków stosownie do jego miary i przyczynia się do wzrostu ciała dla budowania siebie w miłości”⁴. Wówczas też każde jego słowo będzie spójne, jeśli z uwagą będzie czytał Pisma wraz z tymi, którzy w Kościele są prezbiterami, gdyż to u nich przechowywana jest nauka apostołowska, jak to już wcześniej wykazaliśmy.

2. Wszyscy bowiem Apostołowie nauczali, że dwa Testamenty przekazane zostały dwom ludom, jednakże tym, który obydwie je przekazał dla pożytku rodzaju ludzkiego był jeden i ten

¹ Rdz 1,3.

² J 1,3.

³ Ef 4,5-6.

⁴ Ef 4,16.

sam Bóg; zostały zaś owe Testamenty przekazane ze względu na tych, którzy zaczęli Bogu wierzyć, na co wskazaliśmy w oparciu o samą naukę apostołską w Księdze Trzeciej, a także na to, że pierwszy spośród tych Testamentów nie został przekazany na darmo, ani bezcelowo czy też przez przypadek, ale po to, by tych, ze względu na których został przekazany, nagiąć ku służbie Bożej dla ich własnego pożytku, Bogu bowiem żadna ludzka służba do niczego nie jest potrzebna; był on też zapowiedzią ukazującą rzeczy niebieskie, gdyż człowiek w żaden sposób nie mógł własnym wzrokiem dostrzec tych spraw, które odnoszą się do Boga; przedstawiał on też wyobrażenia tych spraw, które dotyczą Kościoła, aby trwała była ta wiara, którą w sobie nosimy i zawierał on też proroctwo przyszłych rzeczy, aby człowiek mógł się przekonać, że Bogu już uprzednio wszystko jest wiadome.